

процесів за інноваційно-інвестиційною моделлю. — Чернівці, 2011. — С. 154-157.

4. Черниш І.В. Основні складові інвестиційної привабливості рекреаційної галузі економіки /І.В. Черниш //Економіка: проблеми теорії та практики. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2006. – Вип. 216. –С.114–118.

5. Мельник О.В. Чинники формування туристичної привабливості території / О.В. Мельник // Вісник. Проблеми економіки та управління. –Львів, 2004. – С.39 – 44.

УДК 911.332.025

Машіка Г.В., Мар'ян Д. І.
Мукачівський державний університет
м.Мукачево
mashika.g.v@i.ua
denus141997@gmail.com

АНАЛІЗ ТА СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ

Туристичний бізнес – це один із небагатьох видів господарської діяльності, який має високу рентабельність. Звичайно, розвиток туристичної індустрії вимагає інвестиційних витрат, але ця діяльність виявляється менш капіталомісткою, ніж в інших галузях і секторах національної економіки. Український туристичний ринок, що швидко розвивається, стає фактором перебудови української економіки в цілому. Ці зміни полягають в оновленні всієї господарської структури в напрямку збільшення частки валового внутрішнього продукту, яка припадає на так званий третій сектор, тобто послуги, де і фігурує туризм.

Для того, щоб територія перетворилася на відомий центр задоволення найрізноманітніших потреб відпочиваючих необхідна, насамперед, відповідна матеріально-технічна база з розгалуженою туристичною інфраструктурою, особливо якщо мова йде про регіон. Одним із таких регіонів є Карпатський –

він представлений такими областями: Івано-Франківська, Закарпатська, Львівська та Чернівецька.

Карпатська земля багата з позицій біологічного, кліматичного, природного, історичного, національного і культурного розміщення, є надзвичайно привабливим туристичним простором, який підлягає освоєнню для задоволення естетичних потреб гостей. Численні природні й культурні визначні пам'ятки і місця, за умови грамотної експлуатації, рекламування, можуть стати джерелом істотних доходів для всієї України, місцевого самоуправління різних рівнів і, власне, для самих жителів нашої держави, завдяки створенню туристичним бізнесом нових робочих місць. Вважається, що завдяки ефекту мультиплікації одне робоче місце в туризмі створює сім нових робочих місць в інших галузях і секторах, пов'язаних із туризмом корпоративним ланцюгом. [1, с.223-226].

Карпатський регіон є одним із перспективних регіонів України для розвитку індустрії відпочинку. Він володіє значним ресурсним потенціалом – це унікальна екосистема, що займає 37 тис. км² або 6,1% від усієї території країни, багата історія краю та добре збережені об'єкти матеріальної і духовної культури. Туристично-рекреаційний потенціал будь-якої території характеризується наявністю рекреаційних ресурсів, їх кількістю та різноманітністю. За видами ці ресурси можна поділити на кліматичні, ландшафтні, водні, фауністичні, мінералогічні та культурно-історичні, а функціонально вони забезпечують лікування, відпочинок, пізнання природи і культурно-історичних явищ в конкретному регіоні [2, с.90].

Згідно цього, освоєння його туристично-рекреаційного потенціалу є найбільш пріоритетним для розвитку Карпатського регіону. Цю тезу можна обґрунтувати наступними основними аргументами:

наявна необхідна природно-ресурсна база (налічується понад 800 джерел і свердловин лікувальних мінеральних вод, багато з них – унікальні);

існує могутній потенціал для розвитку різних видів туризму (мальовничі ландшафти, рельєф Карпат);

вигідне географічне положення регіону (центр Європи);

територіальний поділ праці (в Україні є тільки декілька регіонів, умови яких дозволяють забезпечувати задоволення суспільних потреб в рекреаційних послугах: Причорноморсько-Азовський та Карпатський);

відносно висока екологічна безпека регіону (порівняно з іншими регіонами України природа Карпатзнала менших втрат і в багатьох місцях зберегла свій первісний стан, що є важливим для розвитку відпочинку і туризму);

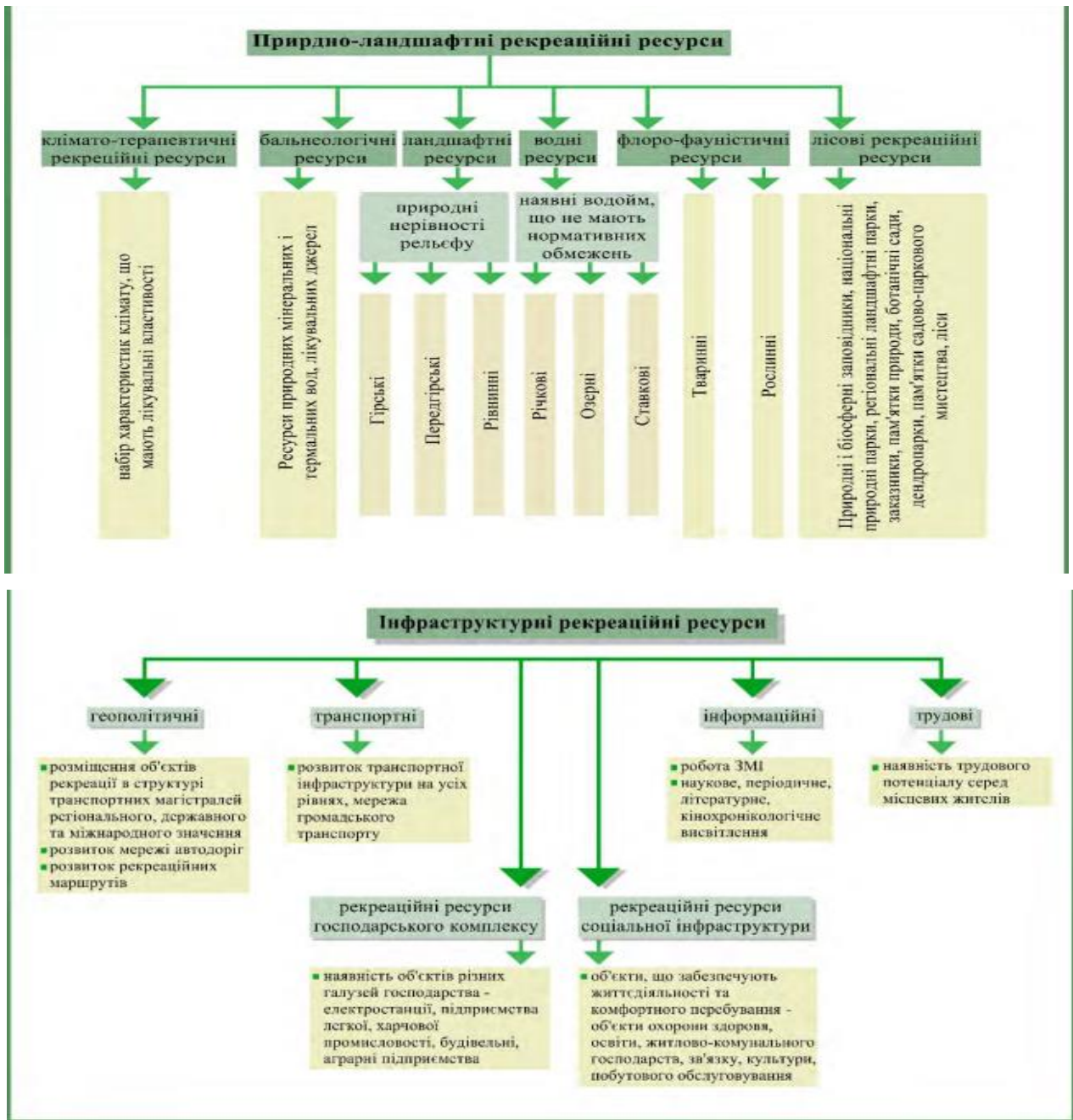

Рис.1 Згрупована класифікація визначальних ресурсів туристично-рекреаційного потенціалу Карпатського регіону

соціально-економічна специфіка гір (в гірських районах чотирьох карпатських областей проживає близько 1,3 млн. чол., а гори створюють специфічні, часто несприятливі умови для проживання і господарювання, тому тут надзвичайно гостро стоїть проблема зайнятості);

економічна конкурентоздатність рекреаційної сфери [3].

Спектр видів туризму, які тут розвиваються різноманітний. Наявність даних ресурсів на території регіону є визначальним при організації того чи іншого виду туризму, що в свою чергу впливає на відвідуваність її туристами. Основним напрямком відпочинку, найбільш популярним серед туристів і відвідувачів Карпатського регіону є такі види туризму, як:

– гірськолижний туризм (популярністю користуються такі гірськолижні зони, як Паляниця, Яблуниця, Ворохта Яремчанської міської ради, м. Косів, села Шешори та Тюдів Косівського району, селище Верховина, с. Вишків Долинського району Івано-Франківської області та м. Борша, м. Кавнік);

– піший та велосипедний туризм (найбільшою популярністю серед туристів користуються маршрути Чорногірським хребтом з проходженням вершин Говерла, Піп Іван, Петрос, Гутин, Борша, Марамуреш, відвіданням високогірних озер Бребенескул, Несамовите та велосипедний екологічний туристичний маршрут до урочища «Козакова долина», за маршрутом: м. Івано-Франківськ – с. Вовчинці – ур. Козакова долина – с. Побережжя – с. Ганусівка – с. Узінь – с. Колодіївка – м. Івано-Франківськ та по маршруту Гутин Рейлі – Бая-Рейлі);

– водний туризм (найбільш популярним серед туристів є водний маршрут Дністровським каньйоном та спуски на короткі відстані рафтами та плотами по річках Прут, Черемош, Сомс, Бистриця, Ребра Салаута);

– оздоровчий туризм (мінеральні води «Горянка» в с. Новий Мізунь Долинського району, «Буркут» в Верховиському районі, «Черче» в с. Черче Рогатинського району та Окна Сугутага в Марамуреші);

– сільський зелений туризм (за останніми даними у сфері сільського туризму Карпатського регіону працюють близько 1100 сімей з різним ступенем якості в обслуговуванні відпочиваючих);

– пізнавальний екскурсійний туризм (основні заходи: Міжнародний фестиваль «Різдво в Карпатах», Космацький Великдень в с. Космач Косівського району, Свято ковалів в м.Івано-Франківську, Відкритий обласний фестиваль «Писанка» в м. Коломия, Свято хліба в м. Івано-Франківськ, Бойківська ватра в Рожнятівському районі, Свято Карпатського літа, Свято бойківського меду в Долинському районі та організовані туристичні програми – наприклад, коло дерев'яних церков в долині Іза.

У свою чергу показник кількості туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності, поділяється на три основних показника: кількість туристів громадян України, які виїжджали за кордон; кількість іноземних туристів; кількість внутрішніх туристів. Структуру цих показників у 2017 році в областях Карпатського регіону наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Структура складових показника кількості туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності в розрізі областей Карпатського регіону

Назва області	Кількість туристів всього, осіб	У тому числі, %		
		Кількість туристів – громадян України, які виїжджали за кордон	Кількість іноземних туристів	Кількість внутрішніх туристів
Закарпатська	76965	16,5	13,9	69,6
Івано-Франківська	595031	1,6	0,3	98,1
Львівська	143610	53,5	9,8	36,7
Чернівецька	80987	39,9	8,3	51,8

Як видно з табл.1, найбільшу питому вагу становить показник кількості внутрішніх туристів, а найменшу – кількість іноземних туристів, що вимагає розвитку туристичного бізнесу, підвищення конкурентоспроможності туристичних фірм та підприємств, а також зацікавленості туристів в розважальному, навчальному, екстремальному та інших видах туризму.

Аналіз даних Закарпатської області свідчить про значну частину внутрішніх туристів 69,6 % і найбільшу питому вагу іноземних туристів (13,9 %) – це свідчить про те, що в ній активно розвивається екскурсійна діяльність.

Найбільша кількість внутрішніх туристів – 98,1 %, є характерною для Івано-Франківської області – ця область Карпатського регіону України славиться існуючою базою рекреаційних закладів, які дають можливість нарощувати лікувально-оздоровчі, туристичні, спортивні послуги.

Для Львівської області характерно, що більша половина туристів виїжджала за кордон – 53,5%; ця тенденція до збільшення кількості туристів свідчить про стабілізацію доходів громадян та відновлення активізації туристичного інтересу до інших «відпочинкових» країн.

Аналізуючи показники кількості туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності Чернівецької області, можна визначити, що для неї характерний як виїзд за кордон – 39,9 %, враховуючи географічне розташування області поблизу кордону, так і внутрішній туризм – 51,8 %, що спричинений багатою культурно-етнографічною спадщиною та наявністю унікальних архітектурних пам'яток [4, с.30].

Отже, аналіз туристично-рекреаційного потенціалу господарського комплексу в Карпатському регіоні свідчить про досягнуті економічні показники розвитку туризму та високі стандарти туристичного обслуговування в регіоні, що відіграє важливу роль для зміцнення авторитету нашої держави серед європейської спільності.

Список використаних джерел

1. Рошко Н.Б. Вісник Житомирського державного технологічного університету. 9 Серія: «Економічні науки». 2009 р. №4(50). с.223-226.

2. Смадич І. П «Архітектурна організація об'єктів сучасної рекреації у Карпатському регіоні». Львів, 2016 р. с. 90.

3. Стаття «Важливі напрямки розвитку туризму в регіоні Українських Карпат». Електронний ресурс. Режим доступу: [<http://skole.com.ua/uk/papers/13-turizm/40-kturism.html>].

4. Рошко Н.Б. Аналіз туристичного бізнесу в Карпатському регіоні. //Матеріали конференції «Наука і технології». 2010 р. с. 30

УДК 911.338.48

Машіка Г.В., Погріщук Т.Ю
Мукачівський державний університет
м.Мукачево
mashika.g.v@i.ua

ВИДИ ІНТЕГРАЦІЇ НА РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Динамічний процес трансформаційних перетворень в Україні та світовому економічному просторі, активізація перманентних економічних процесів призводять до істотних секторальних змін та актуалізують проблему пошуку нових моделей управління підприємствами. За умов глобальних змін у підприємницькому середовищі, інтернаціоналізації та глобалізації бізнесу, посилення конкуренції виникає нагальна потреба в пошуку нових перспектив і векторів розвитку підприємств у площині консолідування діяльності, запровадження інноваційних організаційно-управлінських структур, форм і методів функціонування компаній, оптимізації управління інтегрованими структурами й вироблення ефективних механізмів їхнього розвитку, налагодження результативної економічної взаємодії та стратегічного партнерства, розбудови інтеграційних процесів [4].

Для України, де процес формування, розвитку, оцінки потенціалу, економічної та соціальної доцільності, аспектів життєдіяльності інтеграційних структур перебуває на етапі становлення, вирішення наукової проблеми

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>